

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septimana: DUMINEC'A.

<p>PRETIULU ABONAMENTULUI: Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . 5 fl.—cr. " " " " 1/2 anu 2 fl.50cr. Pentru Romani'a si strainetate pe anu 14 fr. " " " " pe 1/2 a. 7 fr.</p>	<p>PRETIULU INSERTIUNILORU: Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.; si mai sus 5 fl. v. a.</p>	<p>Correspondentiele sè se adreseze la Redactiunea dela „Biseric'a si Scól'a.“ Ér banii de prenumeratiune la „TIPOGRAFIA DIECESANA in ARAD.“</p>
---	--	--

O serbatóre a tenerimei dela seminariulu diecesanu din Aradu.

Sunt in viéti'a omenésca momente, cari prin form'a solema si prin spiritulu, in carele ni-se presenta, — ne inaltia sufletulu, si dau inimei chrana si putere noua de viéti'a. Pentru omulu, carele se scie aflá intrensele, potu se devina astfelu de momente decidiétorie in intréga viéti'a.

Unu momentu de acésta natura a fost serbatóre arangiata in presér'a si in diu'a santului Ioan Botezatoriulu din anulu curentu de tenerimea studiósca dela seminariulu diecesanu de aici din Aradu.

Datina a fost aici in Aradu, cá corpulu profesoralu si tenerimea dela institutul pedagogico-teologicu in diu'a santului Ioan se feliciteze pre Pré Santi'a S'a, parintele Episcopu. Anu de anu se intemplan aceste felicitári in resiedinti'a episcopésca. Erau unu actu de cuviintia si póteca si de curtoasia aceste felicitári, — cari veneau si treceau, fara se lase in inimile participantiloru urme, seau impressiuni mai adenci.

De asta data inse situatiunea s'a schimbatu si in forma si dupa convingerea nóstra si in consecintie. Serbam adeca serbatóre santului Ioan Botezatoriulu pentru a diecea ora, de cand Pré Santi'a S'a, actualulu parinte Episcopu Ioan Metianu pastoreste acésta diecesa. Si precum cei diece ani trecuti au schimbatu in multe privintie faci'a diecesei, naturalu era, cá si form'a si spiritulu acestei serbatori se iea alta facia. Si profesori si scolari in conscienti'a acestei schimbári spre bine s'au sciutu intr'unu modu nimeritu a se aflá in nou'a situatiune.

Multiemita semtiementului de pietate alu clerului si poporului ortodocsu din eparchia facia de altariulu Domnului — tenerimea din acestu institutu si-are si ea cas'a si adapostulu ei propriu in unu maretu palatiu, ridicatu prin concursulu detorintiei implinite decatra Archipastoriulu facia de fii sei — si alu tributulu depusu pre altariulu culturai bisericesci-nationale la glasulu pastorului — de iubirea celoru pastoriti, a clerului si poporului din eparchia.

In sal'a mare a acestui palatiu a arangiatu pentru importantia serbatorii corpulu profesoralu si tenerimea studiósca o serata literara, la carea a invitatu pre Pré Santi'a S'a, parintele Episcopu si intréga inteligenti'a din localitate.

In acestu palatiu, dedicatu cresterii tenerimei a felicitatu de asta data la diu'a aniversaria a numelu seu corpulu profesoralu si tenerimea in presenti'a unui publicu alesu pre Archipastoriulu seu, pre barbatulu, carele a depusu intru prisosintia tributulu pre altariulu cresterii bisericesci-nationale.

Doze sunt cu deosebire momentele, cari caracte riséza acésta serbatóre a tenerimei si anume: corpulu profesoralu si tenerimea felicitandu pre Archipastoriulu seu da espressiune multiemitei si recunoscintiei sale facia de faptele acestui'a si in specialu facia de zelulu si munc'a neobosita, depusa intru infientiarea seminariului; ér Archipastoriulu din a s'a parte multiemindu corpulu profesoralu si tenerimei pentru felicitárilu primite, dechiara, ca densulu este muritoriu, dar seminariulu are o menitiune neperitória, — si deci róga atát pre corpulu profesoralu, cât si pre tenerime, ca aceeasi bunavointia si recunoscintia, ce o aréta acum facia de densulu, se o dovedésca prin fapte in totdeuna atát facia de acestu seminariu, cât si facia de tóte institutelu nóstre de cultura.

* * *

Despre decursulu acestei serbatori publicámu mai la vale unu reportu detaiatu. Aici la acestu locu ne permitemu a-ne ocupá de intrebarea, ca ce a fost propriamente acésta serbatóre, si care este valórea ei pentru viéti'a nóstra ulterióra?

Vom respunde, ca a fost o serbatóre a detorintiei implinite cu conscientiositate in servitiulu bisericeii si in servitiulu culturii neamului romanescu din aceste párti.

S'a serbatoritu adeca munc'a, depusa in servitiulu causei publice, s'a serbatoritu abnegatiunea, emanata din adeverata iubire facia de aceste cause, si prasniciu s'a prasnuitu statornicieii, perseverantiei si

caracterului intru inaintarea bisericeii lui Christos si printrens'a intru promovarea educatiunii si intru inaintarea neamului nostru.

Si tenerimea, si ómeni, cari se ocupa cu creșterea tenerimei, au fost cei cari au initiatu si au serbatu acésta serbatóre. Au serbatu toti acesti ómeni detorinti'a implinita. Si serbarea detorintiei implinite este o dovéda de ajunsu, ca fiecare din acesti teneri, esindu in viétia va sci se fia la postulu seu, si implinirea detorintiei si-o va preface in a dou'a natura a s'a — pentrucá cu densii si printrensii cu puteri inoite se potemu lucrá cu mare succesu la opulu celu santu : inaintarea bisericeii si neamului romanescu.

* * *

Serbatóreá a decursu in urmatoriulu modu :

Sunasera órele 5 in presér'a santului Ioan Botezatoriulu. In sal'a mare a seminariulu, asceptá corpu profesoralu, tenerimea studiósá si unu publicu alesu inceputulu festivitáti. Dupa câteva'a minute de asceptare corulu seminariulu incepù a cantá dupa o compositiune alésa si nimerita cantarea bisericeésca : „Astadi firea apelu se sfintiesce“ etc. — sub decursulu carei'a intrá Pré Santi'a S'a, parintele Episcopu Ioan Metianu in sala. Dupace corulu terminá, luandu cuventulu parintele protosincelu si directoru alu institutulu Iosif Goldisiu se adresá catra Pré Santi'a S'a cu urmatoriulu discursu :

*Prea Santite Domnule Episcópe !
Gratióse Parinte !*

Dis'a pastoriulu celu vecinicu *se fia lumina, si s'a facutu* ; dis'ai Preasanti'a Ta se fia acestu focularu alu luminei si s'a facutu.

Multe stele reflectéza lumin'a, dar unulu e lucréferulu, vestitoriu alu adeveratei lumine, ce destépta si renoiesce natur'a.

Multi profeti au marturisu de venirea Dumnedieu-omului, sórelui inteligintiei, dar de adeverat'a lui venire mai apriatu a marturisu Inainte-mergatoriulu. Fost'a elu *omu tramisu dela Dumnedieu, numele lui Ioanu*. Acest'a a venitu, *cá se marturiséscá de lumin'a cea adeverata, care luminéza pre totu omulu ce vine in lume*. Ioanu a fostu sferisitu legii vechi si inceputulu celei nóue ; éta caus'a, pentru ce nu i-s'a datu numele tatáneseu dupa usu, ci unu nume nou, ce insemnéza darulu lui Dumnedieu.

Precum in solstitiulu de véra, cand s'a nascutu Ioanu, inainte mergatoriulu, recedendu sórele, diu'a se scurta ; ér in solstitiulu de iérna, cand s'a nascutu Christosu, revenindu sórele, ea treptatu se maresce : asia Ioanu prin venirea sa a aretatu micșiorarea omului vechiu si creșterea celui nou.

Precum acestu Ioanu odinióra in partile Iordanului, asia din indurarea lui Dumnedieu si voi'a poporului venindu Preasanti'a Sa in partile Muresiulu, cá episcopu ai disu : *Veniti filoru ascaltati-mé pre mine, ... Veniti de luatí toti duhulu intieleptiunei,*

duhulu intielegerii, ... Acestu poporu bunu Te-a ascultatu, ca si *oile cele intielepte, cari audu glasulu pastoriulu loru...* încát dupa multe imbunatafiri privitóre la starea diecesei, pe urma in scurtu timpu ai fostu in stare a ne surprinde si cu acestu edificiu maretiu : locu pentru luminarea mintii si nobilitarea inimiei, in care astadi prim'a óra ai binemeritat'a ocașiune din partea corpului profesoralu si a eleviloru a fi felicitatu la binevenit'a-Ti di onomastica.

Déca, dupa dis'a lui Schakespeare in Hamlet, mormentulu este cas'a cea mai statornica pentru omu, atunci acestu institutu, socotitu dupa menitiune, este o casa si mai statornica ; intrens'a momori'a Preasantie Tale in fruntea ctitoriloru ei credintiosi va fi eternisata, si sucrescinti'a preotiésca si invetiatorésca, care primesce aici creșcere si lumina, Ti-va binecventá numele din generatiune in generatiune.

Ca parinte sufletescu ce bunuri mai pretiósé ai poté lasá successiune ? decât acelea, despre care Ciceru dice ca *nutrescu desvoltarea tineretieloru, usiuréza, mangaia si desfatéza betranetiele, ne insotiescu in calatoria, dormu si veghiéza cu noi, sunt nedeslipite de fiinti'a nóstra între tóte impregiurările, amici credintiosi, ingeri pazitori ai nostri in totu decursulu vietii*. Afara de bunurile mintii si ale inimiei noi nimic'a n'avem neperitoriu — *nil non mortale tenemus, pectoris exceptis ingenii que bonis* (Ovidiu).

Scim ca fiinti'a omului este mai nalta si mai deosebita decât a celeralalte fiintie din natura ; asia trebue se fia si desvoltarea lui nu numai fisica ci si spirituala si morala.

Scim ca vitalitatea oricarui poporu depinde dela cultur'a lui morala si spirituala, si ca mai curend ori mai tardiu dispare orice poporu, carui'a i-lipsescu aceste conditiuni de viétia.

Si atunci, cand alte popóre cu ajutoriulu luminei castigate in institutele loru proprii, subsapa muntii si marea prin tunele si-si promovéza interesele cu puterea aburelui si iutiél'a fulgerului : noi se nu avem nici case proprii, unde se ne creșcemu preotii si invetiatorii, pre cari sant'a scriptur'a ii-numesce *lumin'a lumii, sarea pamentului si cetate de asupra muntelui ? !*

Acest'a e scopulu, pentru care Preasanti'a Ta ai redicatu acést'a casa santa a sciintiei si culturei nóstre nationale.

Eu in specialu, carele odinióra ca profesoru de teologia inea cu unu unicu colega propuneamu studiele in case arendate dela straini, in localitati scunde si intunecóse, care acuma din punctu de vedere sanitaru nici la sate nu sunt suferite : astadi cu alti nóue muncitori ai culturei nóstre si in fruntea acestei sucrescintie mandre si numeróse de preoti si invetiatori serbandu serbatóreá de bucuria a santului Ioanu botezatoriulu, diu'a onomastica a Preasantie Tale, sum norocosu a Te felicitá, dicend : *Bucurate*

Anghir'a noastră, impregiurulu teu vediendu pre fi tei!... Cu ce cununii vrednice de laudă se Te incununăm, dupa ce in modu atât de maretiu ai luatu cunun'a biruintiei!

Pentru cele facute in interesulu creșterii si luminării acestei tinerimi Ti-multiemimu cu toti din adencurile inimiloru noastre, si descoperindu-Ti ca corpulu profesoralu a facutu inițiativ'a prin concludu protocolaru, ca, pe calea cuvenita, Ioanu înainte mergatoriulu se fia patronulu acestei case seminariale: rugăm pre Dumnedieu, stepanulu vietii si alu mortii, dela carele vine totu darulu de severșitu, că se Te tiena in deplina sanetate la multi ani fericiti.

Terminandu parintele protosincelu unu viu si entusiasticu „se traiască,” se audă că dintr'unu singuru glasulu din partea publiculu si a tenerimei, ér dupa acést'a elevulu de cursulu alu treilea teologicu Teodor Pinteru se adresă in numele tenerimei catra Pré Santi'a S'a cu urmatoriulu discursu :

*Ilustrisime Domnule Episcópe
Prea gratosu Parinte!*

Tenerimea studiósă dela institutul teologicu-pedagogicu ca atare si ca societate de lectura, — cuprinsa de o via admiratiune si o religiósă veneratiune pentru maretiele fapte evangelice, pentru neintrerupt'a si neobosit'a activitate Archipastorală si pentru neadormit'a ingrijire parintésca, ce Ve impodobescu corón'a archierésca — vine acum cu ocasiunea onomasticeii Ilustrității Vóstre se dee expresiune si prin cuvinte veneratiunii ei si nemarginitei iubiri fiesci, ce Ve pastréza cu unu cultu religiosu.

Fiti siguri, Ilustrisime, ca tenerimea clericală si pedagogică, carea avend se fie dupa expresiunea biblică: lumin'a lumii, dupa ce odata vá luá si ea in manile sale destinele dulcei noastre mame, a natiunii si bisericeii romane, avendu-ve de exemplu, de unu prea demnu modelu, cu dragu, cu zelulu si cu abnegatiune va urmă pe calea, ce o luminati cu virtutile Ilustrității Vóstre, si care cale conduce la prosperarea si inflorirea natiunii si bisericeii romane.

Noi, tenerimea recunoscetória pentru númeroșele binefaceri, ajutorări si favoruri, ce se revérșă asupra noastră, din parintésca inima a Preasantiei Vóstre, venimu adi in diu'a festiva a numelui Ilustrității Vóstre, ca se ve urám dela Atotpotintele deplina sanetate si dile indelungate, pentruca se poteti realizá tóte bunele intentiuni, frumoșele planuri si maretiele întreprinderi, cari tóte tientescu la prosperarea bisericeii si natiunii scumpe!

Se traiti la multi, multi ani fericiti!!

Dupa acestu discursu, intempinatu de unu viu „se traiască” din partea publiculu si a tenerimei — Pré Santi'a S'a luandu cuventulu — multiemim tuturu pentru felicitările si ovatiunile, dar mai alesu

pentru alipirea si iubirea manifestata, — si încât ne-am potutu notá din discursulu Pré Santiei Sale — exprimă prin acestu discursu urnatórele, si anume: ca prevederea seminariulu cu unu patronu, fiendu o datina crestina, o binecuvanta si din partea s'a, ér ce privesce alegerea patronulu doresce a-se relegá caus'a la forulu competentu, la sinodulu eparchialu, cá reprezentanti'a legală a diecesei.

Trecendu la celelalte si din discursurile rostite intielegendu Pré Santi'a S'a, ca aceste ovatiuni nu sunt cá de obicei numai o gratulare indatinata la diu'a numelui seu, ci sunt totu de odata si expresiunea recunoscintei pentru infientiarea acestui seminaru, — Pré Santi'a S'a dechiara, ca prin conlucrarea s'a la infientiarea unoru institute in diecesa si mai alesu la infientiarea acestui seminaru — densulu si-a imlinitu numai detorinti'a s'a de Archiereu, o detorintia, la carea s'a angajatu inaintea lui Ddieu si a ómeniloru atunci, cand a primitu inalt'a vrednicia archierésca, ér implinirea unei detorintie nu o póte considerá de meritu.

Daca inse onoratuulu corpu profesoralu, si in specialu dlu directoru, cá celu mai vechiu si mai meritatu dintre profesori, carele scie bine, cum era institutul inaintea cu 10—15 ani, si cum este astadi; si daca tenerimea institutul in a ei nevinovatia atribuescu Pré Santiei Sale órecari merite, pre cari doresce a-le recunósce prin aceste manifestatiuni de iubire si alipire; atunci Pré Santi'a S'a nu voesce a refusá acésta recunoscintia; ci o primesce cu bucuria — dar numai pre langa acea rogare din partea s'a, si anume: daca toti, ceice i-oferu acea iubire si alipire, o voru întórce spre institutele si creatiunile noastre, si mai alesu spre acestu seminaru, carele pentru esistenti'a si desvoltarea sa are cea mai neapérata trebuintia de sprijinulu tuturor.

Continuandu Pré Santi'a S'a dise mai departe, eu sum muritoriu cá si toti ómenii — dar institutele noastre sunt nemuritorie — avendu a esiste pre seclii inaintea, pana cand va existe biserica si natiunea; dar tocma pentru a poté esistá si spre a-se poté desvoltá conform cerintieloru, aceste institute, au trebuintia de sprijinirea tuturor, — si cine le ar poté sprijini mai bine, decât actualii si fiitorii preoti si invetiatori!

Dupa acestea Pré Santi'a S'a aréta, ca in institutele de acésta natura se cuprinde puterea de viétia a fiecarei bisericeii si natiunii; in ele se cuprinde esistenti'a si viitorulu nostru si cu acestea impreuna si fericirea patriei.

Pentru ilustrarea acestor'a P. S. S. amintesce lupt'a pentru esistentia, ce se manifestéza in lume între tóte vietátile, dela celu mai micu vermuletiiu pana la omu, cea mai aléșă faptura a lui Ddieu — aretandu ca acea lupta nu se pórtă cu arme fisice din arsenale, ci cu armele mintii si intielectiunii, cascigate si propagate prin institutele de cultura; de unde se iutielege de sene, ca tóte popórale, cari nu voru a

sucumbe in acea lupta si-infientiéza cât mai multe institute de cultura, cá se-si inmultiésca armele mintii.

Ferice de acelu poporu, care intielege acésta porunca a vietii, càci a alui este stepanirea si puterea preste celelalte, cari nu o intielegu, si vai de acelu poporu, ce nu intielege acésta porunca, càci elu si-sapa insusi mormentulu. Cine n'ar intielege acést'a, n'are decât se iea in mana istori'a popóreloru vechi, si se va convinge.

Poporulu nostru din aceste pàrti si mai alesu dieces'a nóstra — in urm'a vitregitãtii timpurióru n'au pré avutu pana acum asemenea institute, deci cu atât mai mare detorintia are a-si infientiá acuma, si mai alesu a sustiené pre cele degia infientiate.

Póteca poporulu nostru nu cunósce destulu de bine trebuint'a si folósele astorfeliu de institute. In urmare este detorinti'a nóstra a tuturor, si mai a-alesu a pretiloru si invetiatoriloru se spuna acést'a poporului sus si tare la tóta ocasiunea.

De incheiare Pré Santi'a S'a se adresà catra tenerime cu urmatórele :

Deci dar voi, iubitoru teneri, luati acestea la inima, si dupa esirea din acestu institutu, cand veti pasí in publicu, ori cá inteligenti, ori cá preoti si invetiatori, spuneti-le poporului nostru, si indemnati-lu, se imbratisieze si elu cu caldura institutele, ce avem, se sprijinésca pre cele ce se voru mai infientiá, in interesulu lui bine priceputu, si atunci veti dovedi, ca in adeveru iubirea si alipirea, ce mi-ati oferit'o mie, conform rugãrii mele ati transpus'o instituteloru nóstre ; si eu pre cât voiu fi in viétia, voiu recunósce, ca ceecece ati facutu acestoru institute, mie ati facutu, ér Ddieu si ómenii ve voru binecuventá se deveniti preoti si invetiatori spre binele vostru, alu bisericiei, alu natiunei si alu patriei.

Dar pentru a deveni preoti si invetiatori buni, trebue se ve siliti din tóte puterile vóstre la invetiatura, si se aveti o portare buna in tóte privintiele, cá se ne insotiésca si Darulu si binecuventarea lui Ddieu acum si in tóte dilele vietii vóstre, amin.

Cuvintele Pré Santiei Sale au patrunsu adencu in inimile tenerimei. Din faci'a fiecarui elevu poteai ceti sub intregu discursulu Pré Santiei Sale unu feliu de multiemire sufletésca, si unu feliu de emotiune nevinovata, carea inaltia spiritulu, si da inimei energia si putere noua de munca.

Terminandu Pré Santi'a S'a corulu intonà cantarea bisericésca : „Vediut'am lumin'a cea adeverata,“ — dupa carea apoi music'a instrumentala a eleviloru seminariali esecutá cu tóta precisiunea mai multe piese alese, cu cari se terminá acésta serata, lasandu in inimile tuturor, celoru ce au participatu la dens'a cele mai bune impresiuni.

A dou'a di, in diu'a santului Ioan Botezatoriulu corpulu profesoralu arangiá in seminaru unu prandiu, la carele fura invitati si participara Pré Santi'a S'a, membri consistoriului si mai multi inteligenti din lo-

calitate. Prandiulu s'a servitu in sal'a seminariale, atât pentru onoratori, cât si pentru elevi.

Cu acést'a s'a terminatu serbatórea, de care vorbim, si convingerea nóstra este, ca desi acésta serbatore a fost improvisata, a fost deplin succésa si cele petrecute la acésta serbatóre voru avé pentru toti dar mai cu seama pentru tenerime o insemnatate nepretiuita.

Dedicatu Ilustritãtii Sale Inaltu Prea Santitului Domnu
→ Ioanu Metianu ←
cu ocasiunea serbãrei dilei onomastice 7/19. Ianuaru 1886.

Marirea si onórea in lume valoréza
Cand radiele virtutii pomposu le-noronéza ;
Séu cand producu vióre si rose sute . . mii,
Ce cu a loru parfumuri inaltia pre cei vii.

Marirea si onórea crescú susu pe stanci inalte
— Regiuni ce numai vulturi au dreptu a le strabate.
La ele a tãntire ni-spune-alu nostu destinu.
. . . Ferice de Acel'a, ce pórtã-le in sinu !

Marire si onóre pre Tine Te umbréza
Si-ale virtutii radie pomposu Te-nacunéza :
Càci unu poporu pornit'ai pre alu virtutii plaiu !

Deci Dómne Prea Potinte, din man'a Tá bogata
Tramite pentru *Damon* viétia-ndelungata
Ca turmei se-i arete si-alu veciniciei raiu !

T. Ceontea.

Cetirea Santei Scripturi.

(din „Órele de pietate“ — Bud'a 1829 de anonimulu tom. II.)

„Si alergandu Filipu, l'a audita
cetindu pre profetulu Isai'a si
i-a disu : Óre intielegi cele ce
cetesci ?“

Fapt. apost. 8. 30.

„Óre intielegi ceea ce cetesci ?“ a intrebatu odinóra apost. Filipu pre camerieriulu reginei Caudacia, candu lu-intelni pre drumu siediendu in trasura si cetindu cartea profetului Isai'a. Camerieriulu regescu marturisí, cu tóta modesti'a, ca elu nu póte cuprinde de feliu intielesulu cuvintelor sante ale profetului. Atunci se apropiã de elu invetiachelulu lui Isusu, si i-osplicã cuvintele scripturei.

Ore intielegi ceea ce cetesci ? — am poté intrebá si in dilele nóstre pre crestiniulu, care pentru edificarea sa iea inainte cartile S. Scripturi, si le cetesce. Cine le cetesce pre acelea fara cugetare si din datina pentru a-cel'a remanu acestea carti inchise. Cine le cetesce pre acelea cu atentiune, si voiesce a le intielege din fundamentu, acela da adeseori de asia obscuritati, cari nu-mai prin combinatiuni si ghicituri nu se potu limpedi. Are lipsa de unu atare amicu, de unu atare invetiatoriu,

care se i-deslege intielesulu celu ascunsu, cum s'a intem-
platu si cu camerierulu regescu prin Apost. Filipu.

S. Scriptura este pentru Crestinu cea mai démna de
veneratiune intru tóte cartile. Pentruca dintre tóte cartile
si rapórtele, ea cuprinde in sine cele mai vechi date pen-
tru istori'a genului omenescu. Din trens'a scimu noi crea-
rea lumei si a omului prin puterea divina, originea bine-
lui si reului, si pustiirea globului pamentescu prin o e-
sundare ingrozitoare, care se numesce diluviu. Despre tóte
acestea s'au pastratu asemenea traditiuni si intre popórele
cele mai vechi ale anticitatii, cari nu audisera nimic de
Avramu si Moise. In diferite forme au vorbitu ei despre
evenimintele cele mari ale perioadei prime a lumei, dupa
inchipurile si esperintiele loru particulare, dara in obiec-
tele principale totdeun'a au consunatu cu acele traditiuni
sante, pre cari noi le-amu primitu prin man'a lui Moise.

Acestu beliduce si legislatoru a adunatu cu mare
grija traditiunile cele mai vechi despre poporulu seu, des-
pre urmatorii lui Avramu. Instruatu ca unu principe re-
galu in tóte sciintiele egiptice, devine alesu de Iehova, cá
se faca din fiii lui Israelu unu poporu liberu si indepen-
dentu. Istori'a adversitatiloru si a legiloru lui a continuat'o
— pana la timpulu seu — Iosua, urmatoriulu lui in gu-
vernare. De atunci poporulu israilteanu a traitu in mare
libertate, fara regi, si fara beliduci stabili. Poporulu a fostu
impartitu in mai multe tiensturi mici, independinte unele
de altele. Numai betranii semintieloru au avutu o autori-
tate superióra. Si cand poporulu se mestecá in vre unu
resbelu cu popórele vecine, alegea — sub numele de ju-
decatoriu, de capu alu seu, pre celu mai vitézu barbatu.
Cartea judecatoriloru, in cari s'au in scrisu faptele acestoru
timpuri, deodata cu cartea lui *Ruth*, probabilu cá si-trage
originea sa dela profetulu *Samuilu*, precum si prim'a carte
a *cartiloru lui Samuilu* pana la capu 25, inca a lucrat'o
acastu barbatu insuflatu de Ddieu.

Inse fiindca pre langa o astfeliu de guvernare tiér'a
israilteniloru de multe ori se astfuduiá, si ajungea in pe-
riclu, au alesu regi. Dintre acesti'a cei mai renumiti au
fostu Davidu si Solomonu, de órece ei au ridicatu tiér'a
la culmea puterii si splendórei sale. Inaintea cui nu suntu
cunoscuti Psalmii cei inalatori de inima a lui Davidu, a
acelui cantaretiu santu? Elu insusi dimpreuna cu *Asaf*,
a compusu 150 Psalmi. *Nathan* si *Gad*, despre cari se
sustiene ca au completatu cartile lui Samuilu dela capu
25 incolo, in colectiunea de astadi a Psalmiloru nu au nici
o parte, precum si aceea, ca intre acei'a (Psalmi) se afla
multi Psalmi vechi, pre cari i-ar fi compusu Moise. Ni-
mica nu pestrece esenti'a maiestósa si puterea loru in-
cantátóre, insuflitóre. Cine i-póte ceti fara a se semti
patransu in internulu seu?

In privinti'a intieptiunei a statu mai aprópe de
Psalmistulu Davidu fiulu seu Solomonu. Inca si astadi
marturisescu despre intieptiunea lui, Pildele adunate sub
numele lui, Predicatoriulu, si o poema marétia: Cantarea
caatariloru. Dara de acesti regi luminati s'au deosebitu
fórté urmatorii loru. Tiér'a s'a impartitu in dóue parti,
regatulu lui Iuda si a lui Israelu. Si-uitara de vechi'a u-
nire, de admonieru lumei prime, de legile si ordinatiunile
lui Moise. Inzadaru s'au ridicatu barbati piosi si insuflati
de Ddieu, si inzadaru aminteau poporulu si membratu si
degeneratu in idololatria cu apunere neintardiabila. Nime nu
a ascultatu vocea profetiloru, si decadinti'a totala a urmatu.
Ambele tieri au fostu cucerite si ocupate de alte popóre,
si multe mii de familii nobile au fostu tireite in selavie.
Acést'a e periód'a selaviei babilonice. Acum si-adusera a-
minte nefericitii, dara pré tardiu, de profetiele barbatiloru
intiepti si a profetiloru, uriti de ei mai nainte, cum a
fostu unu Ion'a, Hosea, Ioilu si Amosu, unu Isai'a, Mic-

hei'a si Naum, unu Abdia si Habakuk, unu Sofronia si
Ieremi'a, — a caroru profetii, admonieri si amenintiari
si astadi le cetimu in scriptele remase dupa densii si re-
ductate in diferite timpuri.

Dara nici sub decursulu celoru 70 de ani de sclavie
in Babilonu nu au remasu nefericitii fara invetiatori si fara
profeti mangaitori, cum erau *Ezekiel* si *Danielu*; pana ce
in fine Cyru, regele Persiloru, cuprinse Babilonulu si con-
cese Israilteniloru sè se reintórca in patri'a loru; celoru
reintorsi Profetii *Aggeu*, *Zakaria* si *Malakia* li-au predi-
catu reintórcerea si pastrarea fidela a legiloru lui Moise.

Intre cei ce s'au reintorsu din captivitatea babilonica
era si intieptulu *Esdra*. Elu a fostu acel'a, care, impre-
una cu *Nehemia* (2. Macav. 2. 13), a adunatu cartile cele
imprasciate ale testamentulu vechiu iu form'a aceea, cum
le posedemu astadi. Catra acestea a mai adausu si cartea
lui *Iobu*, care probabilu s'a scrisu pre timpulu lui Moise,
sèu dupa parerea altor interpretatori chiar mai tadiu. Coadju-
tatoru fidelu i-erá *Nehemi'a*, care, cá si *Esdra*, a scrisu
in o carte separata propria istori'a timpului seu; cartea
regiloru si cronicale inca probabilu ca le-a scrisu *Esdra*,
barbatulu celu atât de meritatu pentru poporulu Israilteanu. —

La acésta colectiune de carti sante s'au mai adausu
si altele, cari de si nu au fostu considerate totdeuna si
de catra toti invetiatorii bisericeii de canonice, totusi sunt
pline de adeveruri maretie, si de unu cuprinsu folositoriu,
cum sunt cartea Iuditei si a lui Tobit'a, istori'a Susanei,
a lui Balu si a balaurului din Babilonu, cartea lui Baruchu
plangerea lui Manase, cartea Macaveiloru etc.; de unde
vine, cá unele biserici punu aceste din urma carti in unu
rangu egalu cu celelalte. Dintre tóte aceste carti inse, a-
dause cá suplementu la o scriptura, cu deosebire e instruc-
tiva si edificatória „cartea intieptiunei“ carea, desi fara
causa, se atribue lui Solomonu, precum si proverbiele mo-
rale ale intieptulu Iousu Sirák.

Cartile sante din testamentulu vechiu sunt de unu
pretiu in adeveru fórté mare pentru Crestinu, nu numai pen-
tru aceea, cá acele contienu istori'a cea mai vechia a ge-
nului omenescu, ci si pentru aceea, cáci fara ele abia s'ar
poté iñtielege cartile noului testamentu. In acele carti ale
testamentulu vechiu sunt cuprinse unu siru continuu de
alusuni la venirea *Messiei*. Acestu Messia a venit — si
cartile testamentulu nou, cari s'au scrisu in prim'a linie
pentru Iudei, sèu mai bine pentru crestini convertiti din
iudaismu, totdeuna ne indruma la aceea.

Precum cartile testamentulu vechiu au fostu pentru
poporulu israilteanu cele mai sante, chiar asia sunt si cele
ale testamentulu nou pentru noi crestinii. Aceste sunt acele
isvóre originale, din cari estragemu noi cunoscintiele nóstre
religióse. Cu deosebire din cele patru Evangeliu invetiamu
noi a cunósce proprietele cuvinte si invetiaturi ale lui Isus,
a acelu mare fundatoru alu divinei religiuni. Mateiu,
Marcu si Luca au scrisu cu cea mai mare simplicitate si
acuratetia viéti'a lui Isus pre séma consociloru loru crestini
convertiti din Iudaismu. Totu Luc'a a fostu si acel'a, ca-
rele la rugarea lui Teofilu, care erá unulu dintre crestini
de frunte, a scrisu in cartea numita „faptele Apostoliloru“
istori'a celoru dintaii urmatori ai lui Isusu, cu deosebire
inse intemplantu activulu Paulu, cam cu 30 de ani dupa
crucificarea lui Isusu. Din contra Ioanu, care de asemenea
a descrisu in Evangeli'a sa viéti'a lui Isusu, a prelucrat'o
acela cu deosebire si in lini'a prima pentru atari crestini,
cari au amestecatu in religiunea loru diferite opiniuni din
doctrinile filosofiloru orientali. Pentru acesti'a erá desti-
nata cu deosebire si cea dintaiu epistola a lui. Sunt in aceea
(epist.) unele lucruri, cari potu fi intunecóse si nentiegi-
bile pentru acel'a, care nu a avutu ocaziune a cunósce

doctrinile filosofilor orientali din acele timpuri; dara si fara de aceea, cá se scie omulu ceva depre acel'a, trebuie se intieléga bine aceste scripte.

Desi aceea, ce Mantuitoriulu si rescumperatoriulu nostru in starea sa pamentésca, omenésca, ni-a vorbitu si ne a invetiatu despre sine si despre mijlócele mantuirei nóstre, de nicairi nu o potemu cunósce mai claru cá din cele 4 evanghelii, unde sunt aduse nainte chiar *propriele sale cuvinte*, si unde sunt descrise vorbirile sale catra poporu si catra invetiaceii sei, — cu tóte acestea si epistolele apostoliloru remanu de unu pretiu eternu pentru cunósccrea religiunei crestine. Pentru ca desi aceste epistole s'au scrisu intre impregiurári fórte diferite, si catra comunitáti si ómeni fórte diferiti, in cari (epist.) vorbirea curge acusi cu atari ómeni, cari mai nainte fusesera Iudei, acusi éra cu de acei'a, ceri fusesera pagani, cu tóte acestea tóte acelea sunt in legatura strensa cu cuvintele lui Isusu, si s'au scrisu de insisi invetiaceii lui, si au fostu inspirate de spiritu curatu si santu. Tóte aceste scrieri ale noului testamentu inca in seclulu primu au fostu adunate de crestini, si s'a ordinaru a se ceti de regula in comune. Visiunea cerésca a lui Ioanu (Apocalipsulu) inca se tiene de acelea, o carte plina de descrieri maretie si de figuri cutezatóre, dara a carei'a intielesu pentru noi a devenitu obscuru, asia, încát e greu, ma mai imposibilu, a-i esplicá cuprinsulu. S'a probatu acést'a, desi inzadaru, in tóte timpurile, si de cei mai iscusiti teologi, dara nimenea nu a descoperitu intielesulu celu misticu alu ei, si cine încercá aceea, in fine devenea insielatu de facultatea sa imaginativa proprie, si propagá erori in locu de adeveruri.

Daca cugetu tóte acestea, daca examinezu cum cartile S. Scripturi nu s'au scrisu tóte in unulu si acelasi timpu, ci numai succesive in decursu de mai multe mii de ani, in cari limbele, datinelle, moral'a, modurile de predare si locurile s'au schimbatu fórte; daca cugetu, cá aceste scrieri suntu compuse de mai multi ómeni piosi, si cá fiecare din ei mai avea pre langa a aceea si diferite sale scopuri, si unulu vorbea si scriá cu totul altoru feliu de ómeni, decât celalaltu; daca iéu in consideratiune, cá de candu s'a scrisu ultim'a din acésti carti au trecut aprópe 2 mii de ani, in care intervalu de timpu s'au schimbatu cu totulu popórele si locutiunile lor, limbele, ordinea sociala, cunosciintele si datinele lor, — atunci cestiunea, „óre intielegi ceea ce cetesci?“ devime pentru mine cu atât mai importanta daca iéu a mana S. Scriptura.

Chiar si aceea, ce a scrisu cinev'a in propri'a nóstra limba, numai cu câteva veacuri mai painte, in timpulu nostru nu mai este deplinu respicatu (limpede), deórece in acestu intervalu s'au schimbatu multe lucruri. O epistolia scrisa in timpulu nostru inca devine neintielegibila pentru mine, daca in aceea aflu alusiuni si indrumari la astfelu de lucruri si eveneminte, cari nainte mea nu suntu destulu de cunoscute.

Cum asiu indresni eu se sperezu dara, cá se cuprindu S. Scriptura de totu curatu si limpede, in deplinulu ei intielesu atunci, candu aceea s'a compusu in timpuri atâtu de vechi si de diferite, si s'a scrisu catra persóne si popóre de acelea, cari s'au stinsu deja:

Din acestu motivu inca dela inceputu s'au ordinaru prin autoritatile bisericesci invetiatori si predicatori crestini, cari partea cea mai insemnata a vietii lor, se o întórca spre scrutarea si studierea S. Scripturi; cari suntu detori a si-cascig'a din evenemintele timpuriloru primitive si din limbele vechi o chiarificare adeverata despre totu aceea, ce a devenitu obscuru in S. Scriptura in decursulu timpului; cari chiar pentru aceea voru fi pentru noi interpretatorii cuventului lui Ddieu, si interpretarei caror'a trebuie se damu crediamentu, deórece nu are fiescecare

destulu timpu si ocaziune, cá se si-consentiésca tóta viéti'a s'a acestoruu sciintie.

Acesti invetiatori ai asiedimentului bisericeii crestine merita stim'a nóstra din cauza dupla; mai antaiu pentru acea, pentru'á Isusu a asigurat cu cuvinte lamurite pre invetiaceii sei despre unu ajutoriu de susu, care i-va conduce spre totu adeverulu (Ioanu 14. 16. 17.); a dou'a pentru aceea, cá acesti invetiatori lumnati aci esplica intielesulu cam obscuru din limbele originale ale S. Scripturi, aci ne dau invetiatura — prin scrutarile loru asupra evenimentelor maicei bisericeii — despre aceea, ca in ce intielesu au luat Apostolii si urmatorii lor in oficiu espresiunile devenite obscure.

De aici a urmatu mai departe aceea, ca multi, cari — fara nici o cunosciinta preliminaru trebuintósca si fara nici o initiare — au încercatu a ceti si a intepretá S. Scriptura, au lunecatu in idei stricacióse, in erori si fantasterii periculóse, prin cari au despoiatu religiunea crestina de simplitatea si genuitatea s'a. De acolo a urmatu, cá pre langa diferitele interpretari s'au nascutu in bisericeii crestina totu felulu de confesiuni si secte religióse, dintre cari fiecare crede de santu, ca ea esclusivminte posede adeverulu, si condemna in unu modu necrestinescu pre toti ceialalti, cari interpretéza cuventulu lui Ddieu altcum.

Tóte sectele inse, si acést'a póte fi spre cea mai mare mangaiere a tuturor crestinelor, pre langa diferitele interpretari a le S. Scripturi, nu s'au escatu asupra invetiaturei celei mantuitoare a lui Isusu nici asupr'a acelu Cuventu, prin care Mantuitoriulu ne chiéma la fericire, la o mai mare perfectiune spirituala, ci asupra calitáti (firei) persónei lui, asupra naturei devine si umane, aflatóre in elu, asupra unirei lui cu Parintele lumei, asupra misterului S. Treimi, si asupra ataroruu obiecte, cari nainte ochiloru muritoriloru remanu secrete in eternu.

Din contra invetiaturile si instructiunile lui Isusu despre aceea, ce noi, cá urmatori ai lui, trebuie se o facemu spre mantuirea nóstra, suntu curate in acelea cá lumin'a sórelui. Toti crestinii se unescu in acelea cá frati. Aici nu este nimic'a obscuru, nimic'a dubiu, ci unu adeveru eternu, care conduce la unu adeveru si mai maestosu.

Dreptu aceea Evangelielle despre viéti'a invetiatoriu-lui meu divinu mi-suntu cu deosebire scumpe. Vedu esemplulu lui, voescu a lu-imitá; si cum potu se cadu in erori, daca i-urmezu lui? — Cetescu acele cuvinte, cari le a rostitu gur'a sa cea santa, acele cuvinte instructive, conducátóre spre calea cea adeverata, plina de gratia si de mangaiere — in acele se cuprinde totu adeverulu. Cine crede in aceste cuvinte, se mantuesce.

Pentru aceea au fórte mare pretiu pentru mine invetiaturile si epistólele Apostoliloru Domnului, mai alesu unde acelea renoiescu nainte mea *cuvintele lui Isusu*, unde, cá si Isusu, mi-arata, *cum se mi-intocmescu viéti'a, cá se fu placutu lui Ddieu*. Daca si suntu in acele diferite locuri, cari apartienu timpului si impregiurárilor de atunci, si la cari au datu ocaziune atari intemplari si fapte, pre cari eu nu le cunosc mai de aprópe, — nu cutezu a mi le interpretá acelea obscuritati dupa m'ntea si dupa imaginatiunea mea cea orgoliósca, pentru ca in fine totu am se me temu, ca cadu in erori, séu dóra chiar in asia fantasterii, cari putienu mi-folosescu mie si altor'a, adeseori inse devinu si periculóse.

Cetirea S. Scripturi asia dara totdeun'a trebuie a-se recomandá cu precautiune. Acést'a carte antica, démna de tóta stim'a nu trebuie a o resfoi fara nici o atentiune, ca si pre o carte ordinaria; la intrebuintiarea de tóte dilele nu trebuie a o pestrece cu cetirea dela inceputu pana in fine, fara alegere. Pentruca nu cetirea si cetirea cu dili-

gintia a Santei Scripturi forméza meritulu, ei întielegerea adevérata a acelei'a si împlinirea ordineloru cuprinse in trens'a; dara nu urmarea si împlinirea tuturor ordineloru din Test. vechiu, ci ordinele lui Isusu si a invetiaceiloru sei. — Acolo multi s'au rugatu pentru perderea inimiciloru lor; aici din contra Is. si invetiaceii sei s'au rugatu pentru iertarea persecutoriloru lor. Acolo se depinge Ddieu, ca unu Ddieu ingrozitoriu, resbunatoriu si maniosu; aici din contra stau facia cu Creatorulu meu, ca cu unu parinte cerescu plin de iubire. Acolo se pré marese bucuri'a si resplat'a pamentéca, ca resplat'a virtutiei mele; aici din contra aflu, cá imperati'a lui Is. nu e din lumea acést'a, ca patri'a mea cea adevérata e acolo susu, si ca scopulu finalu alu sufletului nemuritoriu e eternitatea.

Candu Moise, Davidu si Asaf glorifica pe Ddieu in Psalmii lor, atunci eu pré aripele cantariloru lor voescu se me înaltiu la ceriu. Candu Iosifu in Egiptu contra-sta desfranarei, voescu se invetiu din esemplulu lui, ca se mi-pretiuescu inocenti'a mea mai multu decât viéti'a. Candu Solomonu si Sirák mi-predica întielectiune, cu bucuria mi-deschidu inim'a mea.

Cá se potu întielege ce cetescu, voiú cercetá cu sirguintia vederile invetiatoriloru mei, voiú ascultá cu atentiune esplicarile si interpretarile S. Scripturi in adunarile celoru ce suntu in servitiu divinú, si me voiú luminá acolo, unde vedu pentru mine cev'a obscuritate. Cercetarea casei Domnului casciga unu nou pretiu prin acea pentru mine. Nu numai ca da aventu pietatii mele proprie adunarea cea mare a Crestiniloru adoratori de Ddieu, ci si cuvintele lumii antice invetiu a le pricepe mai bine aici. Nu numai esplicarea S. Scripturi de barbati piosi si eruditi o audu eu aci, ci si întielesulu acelei'a aplicatu la timpulu nostru, la moral'a si la scaderile presente ale sufletelorú nóstre. Pentru mine acelu predicatoru, care se presentéza pre santulu amvonu ca esplicatoriu alu S. Scripturi e aceea, ce au fostu Apostolii lui Isusu pentru primii crestini si ce a fostu Filipu pentru camerierulu regescu, care inzedaru se silea a aflá întielesulu profetiei lui Isai'a. Pentru-ca si Apostolii nu numai au renoitu aceea, ce a vorbitu Isusu, ci sciinti'a lorú au si aplicat'o la diferite trebuintie a-le diferiteloru persóne, pentru ca aceea se fie cu atât mai fructifera.

Tocmai asia voescu si eu se cetescu in órele mele private scrierile acelorú ómeni demni, piosi si eruditi, cari vorbescu atât de petrundietioru inimei mele, si pentru mine voru fi interpretatorii cuventului lui Ddieu, — cu deosebire in acele dile, in cari pausezu, cá se me consacru cu totulu esaminarei mele proprie, si coregerei inimei mele. Cánta invetiatura nu am se multiamescu eu acelor'a; pentru câte propusuri maretie nu li sum eu deobligatu, candu ei prin vocea lorú blanda au petrunsu inim'a mea, si pre mine m'au retienutu dela peccate, séu sufletului meu celui suferindu i-au procuratu mangaere din isvorulu Sant. Scripturi. Ah! tóte aceste eu nu asiú poté se le facu, daca numai singuru, si nepregatitu, asiú voi se cetescu Bibli'a.

Ioannu Evutianu,
preotu romanu.

D i v e r s e.

* Afaceri bisericesci in lun'a lui Ianuariu.

In lun'a lui Ianuariu preotimea este chiamata a compune si a substerne mai multe acte oficiale. Pentru a nu întârdiá cu substernerea acestoru acte — facemu atenti pre colegii preoti, ca in lun'a, in carea am intratu trebuescu deplinite.

a) datele statistice despre misicarea poporatiunei in anulului 1885 pre calea preturii pentru biroulu regnicolaru de statistica din Budapest'a, a caroru formularie s'au im-

partitu între preoti inca înainte de serbatori din partea venerabilului consistoriu diecesanu;

b) Alu doilea esemplariu din matricule de pre anululu 1885 pentru conservare in arhivele comitatelorú;

c) datele despre misicarea poporatiunei in anululu 1885 pre calea concernintelui protopresviteru pentru sinodulu eparchialu;

d) reportu despre cuventarile tienute in decursulu anulului 1885 de catra preotime in biserica si afara de biserica, precum si unu reportu despre sporiulu, obtienutu in parochia, in un'a, seau alta directiune; si infine

e) Baniú incursi in tasulu metropolitanu portatu in bisericile din eparchia in diu'a Botezului Domnulu din anululu curentu.

* *Dlu Dr. Victor Babesiu*, profesorulu extraordinariu la facultatea de medicina dela universitatea regia ung. din Budapest'a a fost impartasitu dilele trecute de un'a din cele mai frumóse distinctiuni, ce se póte face unu medicu si profesorulu teneru. Doctorulu Pasteur din Paris a inventatu unu metodu de cura — prin carea se póte vindecá turbarea (idrafovi'a), si a vindecatu cu succesu in mai multe casuri acestu morbu. Spre a poté fi cunoscutu si la noi in tíera acestu modu de cura dlu ministru regiu ungaru de culte si instructiune publica Augustin Trefort a rugatu pre doctorulu Pasteur se initieze in secretulu seu si pre unu medicu din Ungari'a. Drulu Pasteur raspundiendu dlui ministru s'a dechiaratu, ca este bucurosu invoitu, dar cu observarea, ca spre acestu scopu se triméta la Paris pre dlu Dr. Victor Babesiu, — carele asia se vede de sigur pentru capacitatea si bogatele sale cunoscintie este unu barbatu bine cunoscutu între capacitátile medicale din Europ'a, Dlu Dr. Babesiu a si plecatu la Paris. Lu-felicitámu, si-i dorimu celu mai bunu succesu.

* *Lun'a socotiloru.* Au trecutú infine si santele serbatori, si precum dupa sóre urméza plóia, tocma asia trebuie se urmeze dupa odichn'a din serbatori lucrú, si inca lucrú, de care se avem cât mai multu folosu si cât mai multu cascigu, pentrucu multe, bá pré multe sunt trebuintiele, cari ascépta se fia acoperite prin acestu castigu. Si lucrulu celu mai manosu este in lume de regula socót'a. Nu întielegemu aici, ca se ne socotimu, si se vedemu ce am cheltuitu la serbatori, macarca bunu lucrú lucrú este si acest'a pentru cine lu-face; ci omulu avend si detorintia si trebuintia se ingrijéca si de lucrurile obscesci, de astadata întielegemu socotile bisericesci. Lun'a lui Ianuariu o numesce statutulu organicu alu bisericeii nóstre lun'a socotiloru. Si deci trebuie se ne adunámu in sinodu parochialu, se vedemu, cum au ingrijitu comitetulu si epitropii banii bisericeii. Au crescutú acesti bani, seau au scadiutu? Si daca au crescutú, cât au crescutú, si pentruce n'au crescutú mai multu? seau daca au scadiutu, pentruce au scadiutu? Cine póta la acést'a vin'a? S'au platitu regulatu cametele dupa banii imprumutati pre la ómeni si altele? Acestea sunt întrebárilu, de cari trebuie se ne ocupámu in aceste sínóde, si inca se ne ocupámu cu tóta inim'a, pentrucu de banii bisericeii trebuie se ne dóra tocma asia cá si de banii nostri.

* *Din „Fóv'a diecesana“*, organulu alu eparchiei gr or. rom a Caransebesiului a aparutu numerulu 1 sub redactiunea dlui secretariu consistorialu Ioan Bartolomeiu. In numerulu primu s'a publicatu pre langa programa mai multe acte si documente din trecutulu Episcopiei Caransebesiului, „Semtiurile si organele lorú“ de Stefan Velovan, cuventarea rostita de administratorulu prot. alu Panciovei Aron Bartolomeiu cu ocaziunea conferintieloru, tienute in 25 26 Aprile 1885. Varietáti. Concurse. Fóv'a diecesana apare in formatulu foii nóstre.

Concursu.

Pentru deplinirea parohiei gr. or. din **Crestoru S.**, se escrie concursu.

Emolumintele sunt:

- 1) 12 jugere de pamentu aratoriu.
- 2) Competinti'a de pasiune (4 parti).
- 3) Birulu preotiescu dela 68 de numeri câte 1 mesura de grâu.
- 4) Stótele indatinate dela parochi'a matre si fili'a

Siarcađu. — Cortelu in natura cu gradina de legumi.

Doritorii de a recurge la acést'a parochia de a III-a clasa au se-si substérna suplicele la subsemnatulu in Ökrös, in decursu de 30 de zile dela prim'a publicare a concursului, adjustate cu documentele necesarie.

Ucurisiu, 1. Ianuariu 1886.

Pentru comitetulu parochialu:

Petru Suciu, m. p.

administr. protopresviter. Tincai.

—□—

Se escrie pentru indeplinirea postului de invetiátore la statiunea invetiátoreasca rom. conf. clas'a de fete din comun'a **Costeiu**, cotulu Timisului protop. Versietului, cu terminu de alegere pe **2 Februaru st. v. 1886**.

Emolumintele sunt: a) In bani gat'a 460 fl. v. a. b) spese la conferintiele invetiátoresci 10 fl. c) spese pentru scripturistica 5 fl. d) cortelu liberu si unu jugeru de pamentu.

Dorítórele invetiátore, seau pedagóge absolute, care dorescu a ocupá acestu postu sunt avisate a-si trimitte recursele sale instruite in sensulu statut. org. bis. adresate Comitetului parochialu la Pré Onoratului Domnu **Ioane Popoviciu**, protopresviteru in Mercin'a per Varadia.

Costeiu in 25 Decemvre 1885.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu protopresviterulu tractualu.

—□—

Pe bas'a conclusului comitetului parochialu de dto **29 Noemvre a. c. Nr. 36**, — prin acést'a se publica concursu, pe statiunea invetiátoreasca din **B. Sioimusi**, inspect. Iosasielu, cu terminu de alegere pe **31 Ianuariu st. v. 1886**, pe langa urmatórele emoluminte anuali: 1) In bani 120 fl. v. a. (adeca un'a suta doue-dieci floreni) 2) 12 hectl. jumetate grâu, jumetate cucuruzu, 3) 5 fl. pentru fênu, 4) 8 stengeni lemne de focu, 5) cortelu si gradina.

Se notifica, ca salariulu s'au mai maritu acum'a — pe cum au fostu mai nainte, cu 40 fl. v. a. si 340 litre de bucate.

Cei ce dorescu a ocupá acestu postu, sunt poffiti a-si trimitte recursele instruite conform instructiunilor legali, — pana in terminulu de alegere, adresate catra comitetulu parochialu din B. Sioimusi, per Al-Csil in Diecs; subserisului inspectoru scolaru.

Alesulu daca e casetoritu, are ocaziune aci, a intre-prinde negutiatorie de casa, duchianu (bolta).

Datu in B. Sioimusi, la 29. Decemvre 1885.

Georgiu Leuca, m. p.

not. com. par.

Macsim Basicareu, m. p.

presied. com. par.

In contielegere cu: **GEORGIU LUPSIA**, m. p. preotu in Dieci, inspect. scol.

—□—

Pentru deplinirea definitiva a vacantului postu invetiátorescu de clas'a prima din comun'a **Chesintiu**, protop. Lipovei prin acést'a se escrie concursu cu terminu de alegere pe **2 Fauru st. v. 1886**, pe langa aceste emolumintele anuale:

- a) in bani 300 fl.
- b) pentru conferintia 10 fl.
- c) pentru scripturistica 5 fl.
- d) 12 meti grâu,
- e) 8 orgii de lemne, din cari au a se incaldí si scól'a,
- f) cuartiru liberu cu o chilie, staulu, siura si unu jugeru gradina intravilana.

Dela cei ce vor reflectá la acestu postu, se pretinde a) Atestatu de botezu, b) Atestatu despre conduit'a de pana acum, estradatu din partea comitetului parochialu si a concernintelui inspectoru scolaru. c) Testimoniu preparandialu. d) Testimoniu de cualificatiune, cu prestatiune „buna.“ e) Testimoniu de limb'a magiara.

Cei apti spre a instrúá „coru vocalu,“ vor fi preferiti. — Aspirantii la acestu postu, sunt avisati ca recursele loru astmodu instruite si adresate comitetului parochialu din Chesintiu, se le adresedie Reverendis. Dnu Iosif Gradinariu, inspect. scol. in Szécsány, per Vinga; ér pana la alegere sè se presenteze in vre-o dumineca ori serbatóre in fati'a locului, spre a-si aretá desteritatea in tipicu si canturile bisericesci.

Chesintiu, din siedinti'a comitetului parochialu tie-nuta la 29 Decemvre.

Iuliu Vuia, m. p.

inv. cl. II, ca pres. com. par.

In contielegere cu mine: **IOSIF GRADINARIU**, m. p. inspectoru de scóle.

—□—

Pentru indeplinirea parohiei a III-a vacanta de clas'a I., din comun'a bisericeasca romana gr. or. **Pecic'a-romana**, comitatulu si protopresviteratulu Aradului, prin acést'a se escrie concursu cu terminulu de alegere satoritu pe **30. Ianuariu 1886, st. v.** adeca: pe diu'a SS. trei erarchi Vasiliu, Gregoriu si Ioanu.

Emolumintele sunt:

- 1) Un'a sesiune estravilan camasata din pasculu comunalu cá pamentu nou inpartitu de curend cu adaugerea pasiunei cadiende dupa o sesiune, in estensiune de 45 jugere pamentu clasificatu de clas'a I.
- 2) o gradina sub vii din pasiune, inpartita dupa sesiune, pamentu aretoriu de clas'a I., in estensiune de 2 jugere si jumetate.
- 3) birulu dela peste 300 case, dupa usulu de mai nainte in comuna folositu.
- 4) stolele dela inmormentari si cununii dupa cum se uséza in comuna.

Conditiunile:

Respectivulu alegendu de preotu se poffesce se fieromanu de nascere, se aiba VIII clase gimnasiali cu maturitate, testimoniu de cualificatiune pentru parochii de frunte, se fie in stare a suplini postulu de invetiátoriu la vre-o clasa dela scól'a confesionala superióra din locu, a- nume va fi indetoratu a instrúá si o clasa din scól'a superióra fara vre-o alta remuneratiune.

Recurrentii se vor presentá in unele din dumineci ori serbatori la biserica spre a-si aretá desteritatea in cele rituali; —recursele pentru parochia adresate catra comitetulu parochialu le vor suscerne protopopului respective admin. protopopescu alu Aradului Moise Bocsianu la Curticiu.

Pavel Bodrogian, m. p.

vice-presied. comit. paroch.

Ioan Efticiu, m. p.

not. subst. alu com.

In contielegere cu: **MOISE BOCSIANU**, m. p. adm. prot.

—□—